

Αθήνα, 05 Ιανουαρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη,
Προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού κ. Σοφία Ζαχαράκη,
Προς την Υπουργό Πολιτισμού κ. Στυλιανή Μενδώνη**

ΘΕΜΑ: «Αξιοποίηση της Ελληνικής Γλώσσας ως συντελεστή ήπιας ισχύος (soft power), με
αφορμή την ανακήρυξη της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας»

Κυρίες Υπουργοί και κύριε Υπουργέ,

Στις 12 Νοεμβρίου 2025 ολοκληρώθηκε και τυπικά από την 43^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO η ανακήρυξη της 9ης Φεβρουαρίου (ημέρα θανάτου του εθνικού μας ποιητή Διονύσιου Σολωμού το 1857), ως **Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας**. Η συγκεκριμένη ανακήρυξη αναγνωρίζει και επισήμως την οικουμενικότητα και διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας, η οποία ομιλείται και γράφεται αδιαλείπτως εδώ και τριάντα πέντε αιώνες, έχοντας διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη δημιουργία και εξάπλωση του δυτικού πολιτισμού.

Αξίζει να υπομνησθεί ότι τα Ομηρικά Έπη, θεμέλιο της παγκόσμιας λογοτεχνίας, αλλά και τα Ιερά Ευαγγέλια, κείμενα με καθοριστική επίδραση στον παγκόσμιο πολιτισμό, έχουν συνταχθεί στην ελληνική γλώσσα. Εξίσου εύγλωττο είναι και το περίφημο ρητό του Κικέρωνα, σύμφωνα με το οποίο «εάν οι θεοί συνομιλούν, χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα», υπογραμμίζοντας την αισθητική, εκφραστική και πνευματική υπεροχή της.

Ωστόσο, θα είναι μυωπικό να προσεγγίζεται το ζήτημα αποκλειστικά υπό το πρίσμα της συμβολής της ελληνικής γλώσσας στην επιστήμη, στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά ή στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας του απανταχού Ελληνισμού. Η ελληνική γλώσσα συνιστά στρατηγικό πλεονέκτημα με σημαντικές γεωπολιτικές διαστάσεις, οι οποίες υπερβαίνουν το στενό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Καθίσταται, συνεπώς, αναγκαίο να αναδειχθούν οι βαθύτερες γεωπολιτικές προεκτάσεις και η ευρύτερη στρατηγική προοπτική, που απορρέουν από την ενίσχυση και τη διεθνή προβολή της ελληνικής γλώσσας.

Πρέπει να γίνει άμεσα κατανοητό ότι η συγκεκριμένη εξέλιξη παρέχει στη χώρα μας μια μοναδική ευκαιρία: να αξιοποιήσει την ελληνική γλώσσα και ως στρατηγικό πλεονέκτημα, ως ισχυρό εργαλείο ήπιας ισχύος (soft power), αλλά και ως μέσο άσκησης διεθνούς επιρροής, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ενίσχυση της γεωπολιτικής της θέσης.

Γενικά, ως βασικές συνιστώσες της ήπιας ισχύος αναγνωρίζονται η κουλτούρα/ πολιτισμός, η παιδεία, οι κρατούσες αξίες και η εξωτερική πολιτική μιας χώρας, στοιχεία τα οποία η Ελλάδα μπορεί να ενισχύσει και να προβάλει διεθνώς μέσω της ελληνικής γλώσσας.

Ενδεικτικό της δυναμικής που μπορεί να αναπτύξει μια γλώσσα ως συντελεστής ήπιας ισχύος, αποτελούν τα παραδείγματα χωρών όπως οι ΗΠΑ, η Βρετανία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ρωσία, η Ισπανία, η Κίνα κ.ά. Τα κράτη αυτά – μέσω της ίδρυσης αντίστοιχων ιδρυμάτων, όπως το Βρετανικό Συμβούλιο, το Γαλλικό Ινστιτούτο, το «Γκαίτε», το «Πούσκιν», το

«Θερβάντες», το «Κομφούκιος» - χρησιμοποιούν τις γλώσσες τους για να διαμορφώσουν αφηγήσεις, πολιτισμικά πρότυπα, και αξιακά κοσμοείδωλα. Αναλόγως πράττουμε και η Τουρκία, τα τελευταία χρόνια εργαλειοποιεί συστηματικά την τουρκική γλώσσα ως μέσο πολιτιστικής επιρροής και διπλωματικής διεξόδου, ενισχύοντας τη διεθνή παρουσία της. Συγκεκριμένα, αξιοποιεί στρατηγικά τη γλώσσα της μέσω του κρατικού Ινστιτούτου Yunus Emre (www.yee.org.tr), με σκοπό τη διεθνή προώθηση της γλώσσας, του πολιτισμού, της ιστορίας και της τέχνης της. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι στη Σομαλία, όπου υπάρχει παρουσία του εν λόγω Ινστιτούτου αλλά και του τουρκικού παράγοντα γενικότερα, το πιο δημοφιλές γυναικείο όνομα είναι «Ιστάνμπουλ» (Financial Times, 27/08/2024).

Κατόπιν των ανωτέρω, η ελληνική γλώσσα, με τη διαχρονική της πολιτισμική ακτινοβολία και την ιστορική της συνέχεια, μπορεί να λειτουργήσει ως στρατηγικός «βραχίονας» ήπιας ισχύος, ενισχύοντας την εικόνα, το κύρος και τη διεθνή επιρροή της Ελλάδας. Προς τούτο, κρίνεται επιβεβλημένη η δημιουργία ενός διεθνούς εμβέλεια Εθνικού Ιδρύματος Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού με το όνομα «Όμηρος» και με πολυεπίπεδη εστίαση και στόχευση, που θα λειτουργήσει ως μηχανισμός προβολής της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Μέσω αυτού του Εθνικού Ιδρύματος θα αναπτυχθεί ένα διεθνές δίκτυο παραρτημάτων και πολιτιστικών κέντρων σε κρίσιμες γεωπολιτικά χώρες, θα ενθαρρυνθεί η διδασκαλία των ελληνικών και θα πραγματοποιηθούν συνεργασίες με πανεπιστήμια και δεξαμενές σκέψης (think tanks). Παράλληλα, η Ελλάδα θα μπορεί να συντονίζει και λοιπές δράσεις δημόσιας διπλωματίας, οι οποίες θα ενισχύσουν τη διεθνή εικόνα της χώρας και θα συνδέουν την πολιτιστική διπλωματία με τη συνολική στρατηγική εξωτερικής πολιτικής.

Καθίσταται σαφές ότι στο «παγκόσμιο χωριό» με τον έντονο ανταγωνισμό αφηγημάτων απαιτείται η σύμπραξη κράτους, πολιτείας αλλά και των απανταχού εθνικών φορέων - μέσα από ολοκληρωμένες πολιτικές δημόσιας διπλωματίας και στρατηγικής επικοινωνίας - ώστε η γλώσσα να μετατραπεί σε πραγματικό πολλαπλασιαστή ισχύος και μέσο προώθησης των εθνικών συμφερόντων.

Κατόπιν των ανωτέρω,

ερωτάται η κ. Υπουργός Πολιτισμού:

1. Προτίθεται το Υπουργείο να εξετάσει την ίδρυση ενός Εθνικού Ιδρύματος Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού; Θα υπάρξει συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία Παιδείας, Τουρισμού και Εξωτερικών;

Ερωτάται η κ. Υπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού:

2. Με ποιες συγκεκριμένες παιδαγωγικές και διοικητικές παρεμβάσεις προτίθεται το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού να αναδείξει και ενισχύσει, εντός των σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων, τη σπουδαιότητα της ελληνικής γλώσσας ως οικουμενικής και διαχρονικής; Προτίθεται, στο πλαίσιο αυτό, να επαναφέρει άμεσα και ουσιαστικά τον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών ως θεσμική εκπαιδευτική εορτή σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης;

3. Σε ποιες συγκεκριμένες παιδαγωγικές και διοικητικές ενέργειες προτίθεται να προβεί το Υπουργείο για την ενίσχυση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στο σύνολο των βαθμίδων της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, τόσο στην επικράτεια όσο και στις εκπαιδευτικές μονάδες του εξωτερικού που τελούν υπό την εποπτεία ή τη συνδρομή του ελληνικού κράτους;

4. Ποιος είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός του Υπουργείου για τη διασφάλιση της ελκυστικότητας των γλωσσικών μαθημάτων, την εξασφάλιση επαρκώς καταρτισμένου συναφούς εκπαιδευτικού προσωπικού, καθώς και τον εκσυγχρονισμό των Αναλυτικών Προγραμμάτων Γλωσσικών Σπουδών και των αντίστοιχων διδακτικών εγχειριδίων;

5. Προτίθεται το Υπουργείο να εξετάσει την ένταξη της διδασκαλίας στοιχείων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στις δύο τελευταίες τάξεις του Δημοτικού, ιδίως υπό τη μορφή ετυμολογικής προσέγγισης, ώστε οι μαθητές να εξοικειώνονται από μικρή ηλικία με τον πλούτο, τη δομή και τη διαχρονική συνέχεια της ελληνικής γλώσσας;

Ερωτάται ο κ. Υπουργός Εξωτερικών:

6. Ποιες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προτίθεται να αναλάβει το Υπουργείο Εξωτερικών, προκειμένου να αξιοποιηθεί συστηματικά η ελληνική γλώσσα ως συντελεστής ήπιας ισχύος (soft power), με στόχο την αναβάθμιση της γεωπολιτικής θέσης της χώρας και την προώθηση των εθνικών συμφερόντων σε διεθνές επίπεδο;

7. Προτίθεται το Υπουργείο να εξετάσει από κοινού με τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού, την ίδρυση ενός Εθνικού Ιδρύματος Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού με την ονομασία «ΟΜΗΡΟΣ»;

Ο ερωτών Βουλευτής

Νατσιός Δημήτριος
Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης
Πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Ομάδος ΝΙΚΗΣ